با ایران توشه
یک قدم جلوتر
باش!

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

ایران توشه، مرجع دانلود فایل های کمک آموزشی دانش آموزان و کنکوری ها

همه چیز
برای موفقیت
تو!

- دانلود رایگان آزمون های آزمایشی قلمچی، خیلی سبز، گاج و ...
- دانلود رایگان گام به گام تمامی دروس
- دانلود رایگان نمونه سوالات امتحانی (نوبت اول و دوم) و امتحانات نهایی
- دانلود رایگان جزوه های کمک آموزشی و شب امتحانی

کافیست هر فایلی که نیاز دارید را در گوگل به این صورت جستجو کنید:

فایل مورد نیاز + ایران توشه

مثال:

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

irantooshe.ir

t.me/irantooshe

گام به گام عربی، زبان قرآن (۳) دوازدهم

پاسخ فعالیت‌ها و پرسش‌های کتاب

پایه‌ی دوازدهم · شاخه‌ی فنی و حرفه‌ای و کاردانش

شامل پاسخ تمرین‌ها، اختبر نفسك، پژوهش‌ها و پرسش‌های چهار درس کتاب

تهیه‌شده در ایران‌توشه، توشه‌ای برای موفقیت

irantooshe.ir

فهرست فصل‌ها

۱	درس اول — الزِّراعَة و تَربِيَةُ المَواشي	۴
۲	درس دوم — آدابُ الكَلامِ في القُرآنِ و الأحاديثِ	۱۰
۳	درس سوم — عَجائِبُ المَخلوقاتِ	۱۵
۴	درس چهارم — تَأثيرُ اللُّغَةِ الفارِسِيَّةِ عَلَى اللُّغَةِ العَرَبِيَّةِ	۱۹

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

گام به گام عربی ۳ دوازدهم - درس اول

الزِّراعَة و تَربِيَةُ المَواشي

فهرست

۱	صفحه ۴ · فعالیت — عيِّن الصحيح و الخطأ	۵
۲	صفحه ۹ · اختبر نفسك — ترجمه‌ی احادیث و اسم تفضیل	۶
۳	صفحه ۱۰ · تمرین — التمرين الأول: کلمه‌ی مناسب توضیح	۷
۴	صفحه ۱۰ · تمرین — التمرين الثاني: عملیات حسابی	۷
۵	صفحه ۱۱ · تمرین — التمرين الثالث: ترجمه‌ی افعال و مصادر	۷
۶	صفحه ۱۲ · پژوهش — البحث العلمي: اسم تفضیل در دعای افتتاح و آیات/احادیث کاشت درخت	۸

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.
irantooshe.ir

۱ صفحه ۴ **فعالیت**

عَيِّنِ الصَّحيحَ وَ الخَطَأَ حَسَبَ نَصِّ الدَّرسِ.

الجمله	الجواب
١) قالَ الإمامُ الصّادقُ: نِعْمَ المالُ الشّاةُ.	صحيح ✓
٢) الزِّراعةُ، أساسٌ في ظُهورِ الحَضاراتِ القَديمةِ.	صحيح ✓
٣) الزِّراعةُ، تَخلُقُ فُرَصَ عَمَلٍ لِقَليلٍ مِنَ الأشخاصِ.	غلط ✗ (لِكَثيرٍ مِنَ الأشخاصِ)
٤) تَربيةُ المَواشي، مَصدَرٌ رَئيسيٌّ لِلمُنتَجاتِ الصِّناعيَّةِ.	غلط ✗ (لِمُنتَجاتِ الأَلبانِ و اللُّحومِ و الصُّوفِ)
٥) سُكّانُ المُدُنِ، يَحصُلونَ عَلى دَخلٍ كَبيرٍ مِن تَربيةِ المَواشي.	غلط ✗ (سُكّانُ القَريةِ)

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۲ صفحه ۹ اختبر نفسك

اِخْتَبِرْ نَفْسَكَ: تَرجِمِ الآيَةَ وَ الأَحاديثَ، ثُمَّ ضَعْ خَطّاً تَحتَ اسمِ التَّفضيلِ.

عبارت	ترجمه	اسم تفضیل
۱) لَيسَ شَيءٌ أثقَلَ في المِيزانِ مِنَ الخُلُقِ الحَسَنِ.	هیچ چیزی در ترازو از اخلاق نیکو سنگین‌تر نیست.	أَثقَل
۲) أعدَلُ النّاسِ، مَن رَضِيَ لِلنّاسِ ما يَرضى لِنَفسِهِ.	عادل‌ترین مردم کسی است که برای مردم آنچه را بپسندد که برای خود می‌پسندد.	أَعدَل
۳) أعلَمُ النّاسِ، مَنْ جَمَعَ عِلمَ النّاسِ إلى عِلمِهِ.	داناترین مردم کسی است که دانش مردم را به دانش خود بیفزاید.	أَعلَم
٤) أحَبُّ عِبادِ اللهِ إلَى اللهِ، أنفَعُهُم لِعِبادِهِ.	محبوب‌ترین بندگان خدا نزد خدا، سودمندترین آنان برای بندگان اوست.	أَحَبّ، أَنفَع
٥) أفضَلُ الأعمالِ الكَسبُ مِنَ الحَلالِ.	برترین کارها، کسب درآمد از راه حلال است.	أَفضَل
٦) أطيَبُ الكَسبِ، عَمَلُ الرَّجُلِ بِيَدِهِ.	پاکیزه‌ترین درآمد، کار مرد با دست خویش است.	أَطيَب
۷) أفضَلُ الصَّدَقةِ، صَدَقةُ اللِّسانِ.	برترین صدقه، صدقه‌ی زبان است.	أَفضَل
۸) أشجَعُ النّاسِ مَنْ غَلَبَ هَواهُ.	شجاع‌ترین مردم کسی است که بر هوای نفس خود پیروز شود.	أَشجَع
۹) لا سوءَ أسوَأُ مِنَ الكَذِبِ.	هیچ بدی بدتر از دروغ نیست.	أَسوَأ

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۳ صفحه ۱۰ تمرین

اَلتَّمرينُ الأَوَّل: أَيُّ كَلِمَةٍ مِنَ الكَلِماتِ الجَديدةِ لِلدَّرسِ تُناسِبُ التَّوضيحاتِ التّاليَةَ؟

توضیح	کلمه
۱) مَجموعةٌ مِنَ المَظاهِرِ العِلميَّةِ و الأدَبيَّةِ و الفَنِّيَّةِ و الاجتِماعيَّةِ:	حَضارات
۲) آلةٌ يُعرَفُ بِها مِقدارُ وَزنِ الأشياءِ و البَضائعِ	مِيزان
۳) حَيَوانٌ مَعروفٌ في القَريةِ يَأكُلُ العَلَفَ:	شاة
٤) مُنتَجاتٌ و مَحاصيلُ مِنَ اللَّبَنِ	أَلبان
٥) تُصنَعُ مِنهُ المَلابِسُ	صُوف
٦) قيمَةُ البِضاعةِ	سِعر
۷) عَشرُ مِئاتٍ	أَلف (مفرد «آلاف»، یعنی هزار)

۴ صفحه ۱۰ تمرین

اَلتَّمرينُ الثّاني: أُكتُبِ العَمَلِيّاتِ الحِسابيَّةَ التّاليَةَ كَالمِثالِ.

عملیات	نتیجه
۱) عَشَرةٌ زائدُ أربَعةٍ يُساوي أربَعةَ عَشَرَ	۱۰ + ۴ = ۱۴
۲) أربَعونَ ناقِصُ عَشَرةٍ يُساوي ثَلاثينَ	۴۰ – ۱۰ = ۳۰
۳) مِئةٌ تَقسيمٌ عَلَى اثنَينِ يُساوي خَمسينَ	۱۰۰ ÷ ۲ = ۵۰
٤) ثَمانيَةٌ في ثَلاثةٍ يُساوي أربَعةً و عِشرينَ	۸ × ۳ = ۲۴
٥) ثَلاثونَ زائدُ سَبعةَ عَشَرَ يُساوي سَبعةً و أربَعينَ	۳۰ + ۱۷ = ۴۷
٦) سِتَّةٌ و سَبعونَ ناقِصُ أحَدَ عَشَرَ يُساوي خَمسةً و سِتّينَ	۷۶ – ۱۱ = ۶۵

۵ صفحه ۱۱ تمرین

اَلتَّمرينُ الثّالِثُ: تَرجِمِ الأَفعالَ وَ المَصادِرَ التّاليَةَ.

جدول تکمیل‌شده (موارد داده‌شده در کتاب نیز آمده است)

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

الماضي	المضارع	الأمر و النهي	المصدر
أَحسَنَ: نیکی کرد	يُحسِنُ: نیکی می‌کند	أَحسِنْ: نیکی کن	إحسان: نیکی کردن
اِقتَرَبَ: نزدیک شد	لا يَقتَرِبُ: نزدیک نمی‌شود	لا تَقتَرِبْ: نزدیک نشو	اِقتِراب: نزدیک شدن
اِنكَسَرَ: شکسته شد	سَيَنكَسِرُ: شکسته خواهد شد	لا تَنكَسِرْ: شکسته نشو	اِنكِسار: شکسته شدن
اِستَغفَرَ: آمرزش خواست	يَستَغفِرُ: آمرزش می‌خواهد	اِستَغفِرْ: آمرزش بخواه	اِستِغفار: آمرزش خواستن
ما سافَرَ: سفر نکرد	لا يُسافِرُ: سفر نمی‌کند	سافِرْ: سفر کن	مُسافَرَة: سفر کردن
تَعَلَّمَ: یاد گرفت	يَتَعَلَّمُ: یاد می‌گیرد	تَعَلَّمْ: یاد بگیر	تَعَلُّم: یاد گرفتن
تَبادَلَ: عوض کرد	يَتَبادَلُ: عوض می‌کند	لا تَتَبادَلْ: عوض نکن	تَبادُل: عوض کردن
عَلَّمَ: آموزش داد	سَوفَ يُعَلِّمُ: آموزش خواهد داد	عَلِّمْ: آموزش بده	تَعليم: آموزش دادن

۶ صفحه ۱۲ پژوهش

اِستَخرِجْ خَمسَةَ أَسماءِ تَفضيلٍ مِنْ دُعاءِ الاِفتِتاحِ.

اِبحَثْ عَنْ آياتٍ أو أحاديثَ أو نَصٍّ حَولَ أَهَمِّيَّةِ زِراعَةِ الأَشجارِ.

اسم‌های تفضیل در دعای افتتاح

- «أَرحَمُ الرّاحِمينَ» ← أَرحَم (مهربان‌ترین)
- «أَشَدُّ المُعاقِبينَ» ← أَشَدّ (سخت‌ترین)
- «أَعظَمُ المُتَجَبِّرينَ» ← أَعظَم (بزرگ‌ترین)
- «أَسمَعُ السّامِعينَ»، «أَبصَرُ النّاظِرينَ»، «أَسرَعُ الحاسِبينَ»، «أَحكَمُ الحاكِمينَ» (از بخش‌های دیگر دعا؛ هر دو مورد دلخواه کافی است)

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

آیه و حدیث درباره‌ی کاشت درخت

- ﴿أَفَرَأَيتُم ما تَحرُثونَ * أَأَنتُم تَزرَعونَهُ أَم نَحنُ الزّارِعونَ﴾ (الواقعة ۶۳ و ۶۴): آیا به آنچه می‌کارید اندیشیده‌اید؟ آیا شما آن را می‌رویانید یا ما رویاننده‌ایم؟

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

- قالَ رسولُ اللّهِ (ص): «ما مِن مُسلمٍ يَغرِسُ غَرساً أو يَزرَعُ زَرعاً فَيَأكُلُ مِنهُ طَيرٌ أو إنسانٌ أو بَهيمةٌ إلّا كانَ لَهُ بِهِ صَدَقةٌ»: هیچ مسلمانی نهالی نمی‌نشاند یا کشتی نمی‌کارد که پرنده‌ای، انسانی یا چهارپایی از آن بخورد، مگر آنکه برای او صدقه‌ای باشد.
- قالَ الإمامُ الصّادقُ (ع): «خَيرُ المالِ، زَرعٌ زَرَعَهُ صاحِبُهُ»: بهترین دارایی، کشتی است که صاحبش آن را کاشته باشد (از متن درس).

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

گام به گام عربی ۳ دوازدهم - درس دوم

آدابُ الكَلامِ في القُرآنِ و الأحاديثِ

فهرست

۷	صفحه ۱۶ · فعالیت — عيِّن الصحيح و الخطأ	۱۱
۸	صفحه ۲۰ · اختبر نفسك — اختبر نفسك (۱): للترجمة	۱۲
۹	صفحه ۲۰ · اختبر نفسك — اختبر نفسك (۲): اسم المبالغة	۱۲
۱۰	صفحه ۲۱ · تمرين — التمرين الأول: ترجمه‌ی احادیث نبوی	۱۳
۱۱	صفحه ۲۲ · تمرين — التمرين الثاني: ترجمه‌ی افعال و مصادر	۱۳
۱۲	صفحه ۲۳ · تمرين — التمرين الثالث: الكلمة الغريبة	۱۴
۱۳	صفحه ۲۴ · پژوهش — البحث العلمي: عبارت درباره‌ی آداب الكلام	۱۴

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

٧ صفحه ١٦ **فعالیت**

عَيِّنِ الصَّحيحَ وَ الخَطَأَ حَسَبَ نَصِّ الدَّرسِ.

الجمله	الجواب
١) الَّذي يَتَكَلَّمُ في ما لا يَعلَمُ، يَقَعُ في خَطَأٍ.	صحيح ✓
٢) لا إشكالَ في التَّكَلُّمِ بِلا تَفَكُّرٍ لِلدِّفاعِ عَنِ الحَقِّ.	غلط ✗ (فَكِّرْ ثُمَّ تَكَلَّمْ)
٣) مَن خافَ النّاسُ مِن لِسانِهِ، فَهوَ قَوِيٌّ.	غلط ✗ (فَهُوَ مِن أهلِ النّارِ)
٤) لا إشكالَ في اقتِرابِ مَوضِعِ التُّهَمةِ.	غلط ✗ (اِتَّقوا مَواضِعَ التُّهَمِ)
٥) عَلَينا أن لا نَجرَحَ الآخَرينَ بِلِسانِنا.	صحيح ✓
٦) عَلَينا مُجادَلَةُ الآخَرينَ بِأسوَأِ شَكلٍ.	غلط ✗ (بِالَّتي هِيَ أحسَنُ)
٧) الَّذي لا يَتَكَلَّمُ لا يُعرَفُ شَأنُهُ.	صحيح ✓
٨) لا نُحَدِّثُ بِما نَخافُ تَكذيبَهُ.	صحيح ✓
٩) المُؤمِنُ لا يَقولُ ما لا يَفعَلُ.	صحيح ✓

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۸ صفحه ۲۰ اختبر نفسك

اِخْتَبِرْ نَفْسَكَ (۱): لِلتَّرجَمةِ.

عبارت	ترجمه
۱) ﴿حَمّالَةَ الحَطَبِ﴾	بسیار حمل‌کننده‌ی هیزم
۲) ﴿الخَلّاقُ العَليمُ﴾	بسیار آفریننده‌ی دانا
۳) ﴿أمّارَةٌ بِالسّوءِ﴾	بسیار فرمان‌دهنده به بدی
٤) ﴿عَلّامُ الغُيوبِ﴾	بسیار داننده‌ی نهان‌ها
٥) ﴿هُوَ كَذّابٌ﴾	او بسیار دروغگوست
٦) ﴿لِكُلِّ صَبّارٍ﴾	برای هر بسیار شکیبا
۷) الطَّيّارُ الإيرانيُّ	خلبان ایرانی
۸) يا سَتّارَ العُيوبِ	ای بسیار پوشاننده‌ی عیب‌ها
۹) يا غَفّارَ الذُّنوبِ	ای بسیار آمرزنده‌ی گناهان
۱۰) فَتّاحةُ الزُّجاجةِ	درباز (بازکننده‌ی شیشه)
۱۱) الهاتِفُ الجَوّالُ	تلفن همراه
۱۲) أفضَلُ فَنّانٍ	برترین هنرمند

۹ صفحه ۲۰ اختبر نفسك

اِخْتَبِرْ نَفْسَكَ (۲): عَيِّنِ اسمَ المُبالَغةِ.

ردیف	اسم مبالغه
۱) عَلامة - صَداقة - صَبّارة - كِتابة	صَبّارة (بر وزن «فَعّالة»؛ «عَلامة» در کتاب بدون تشدید آمده و مبالغه نیست)
۲) فَراغ - عَذاب - صُنّاع - غَفّار	غَفّار (صُنّاع جمع «صانع» است)
۳) سَماء - كَذّاب - جِهاد - زَمان	كَذّاب

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۱۰ صفحه ۲۱ تمرین

اَلتَّمرينُ الأَوَّلُ: تَرجِمِ الأَحاديثَ النَّبَوِيَّةَ، ثُمَّ عَيِّنِ المَطلوبَ مِنكَ.

1. إنَّ مِن شَرِّ عِبادِ اللّهِ، مَن تُكرَهُ مُجالَسَتُهُ لِفُحشِهِ. ← همانا از بدترین بندگان خدا کسی است که همنشینی با او به سبب زشت‌گویی‌اش ناپسند شمرده شود. | الفعل المجهول: تُكرَهُ — الجمع المكسّر: عِباد
2. أتقَى النّاسِ، مَن قالَ الحَقَّ في ما لَهُ و عَلَيهِ. ← باتقواترین مردم کسی است که حق را بگوید، چه به سود او باشد و چه به زیانش. | اسم التفضيل: أتقى — الفعل الماضي: قالَ
3. لا تَقُلْ ما لا تَعلَمُ، بَلْ لا تَقُلْ كُلَّ ما تَعلَمُ. ← آنچه را نمی‌دانی نگو، بلکه هر آنچه را می‌دانی هم نگو. | المضارع المنفي: لا تَعلَمُ — فعل النهي: لا تَقُلْ
4. قُلِ الحَقَّ، وَ إنْ كانَ مُرّاً. ← حق را بگو، هرچند تلخ باشد. | فعل الأمر: قُلْ — الفعل الماضي: كانَ

۱۱ صفحه ۲۲ تمرین

اَلتَّمرينُ الثّاني: تَرجِمِ الأَفعالَ وَ المَصادِرَ التّاليَةَ.

جدول تکمیل‌شده

الماضي	المضارع	الأمر و النهي	المصدر
أَنقَذَ: نجات داد	يُنقِذُ: نجات می‌دهد	أَنقِذْ: نجات بده	إنقاذ: نجات دادن
اِبتَعَدَ: دور شد	لا يَبتَعِدُ: دور نمی‌شود	لا تَبتَعِدْ: دور نشو	اِبتِعاد: دور شدن
اِنسَحَبَ: عقب‌نشینی کرد	سَيَنسَحِبُ: عقب‌نشینی خواهد کرد	لا تَنسَحِبْ: عقب‌نشینی نکن	اِنسِحاب: عقب‌نشینی کردن
اِستَخدَمَ: به کار گرفت	يَستَخدِمُ: به کار می‌گیرد	اِستَخدِمْ: به کار بگیر	اِستِخدام: به کار گرفتن
جالَسَ: همنشینی کرد	يُجالِسُ: همنشینی می‌کند	جالِسْ: همنشینی کن	مُجالَسَة: همنشینی کردن
تَذَكَّرَ: به یاد آورد	يَتَذَكَّرُ: به یاد می‌آورد	لا تَتَذَكَّرْ: به یاد نیاور	تَذَكُّر: به یاد آوردن
تَعايَشَ: هم‌زیستی کرد	يَتَعايَشُ: هم‌زیستی می‌کند	تَعايَشْ: هم‌زیستی کن	تَعايُش: هم‌زیستی کردن
حَرَّمَ: حرام کرد	يُحَرِّمُ: حرام می‌کند	لا تُحَرِّمْ: حرام نکن	تَحريم: حرام کردن

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۱۲ صفحه ۲۳ تمرین

اَلتَّمرينُ الثّالِثُ: عَيِّنِ الكَلِمَةَ الغَريبَةَ.

ردیف	کلمه‌ی غریبه	دلیل
۱) تُهَم - آلاف - مِئات - عَشَرات	تُهَم	بقیه شمارنده‌های عدد (هزاران، صدها، دهها)اند
۲) أحمَر - أثقَل - أطيَب - أشجَع	أحمَر	صفت رنگ است؛ بقیه اسم تفضیل‌اند
۳) سَيّارة - فَتّاحة - قِراءة - غَسّالة	قِراءة	بقیه بر وزن «فَعّالة» و اسم ابزار/وسیله‌اند
٤) جَمَل - أَسَد - حَرث - ثَعلَب	حَرث	بقیه نام حیوان‌اند
٥) أَسوَد - أَسوَأ - أَخضَر - أَبيَض	أَسوَأ	اسم تفضیل است؛ بقیه رنگ‌اند
٦) فُستان - قَميص - سِروال - دَخل	دَخل	بقیه لباس‌اند
۷) رَضِيَ - حَكَم - مَرمى - هَدَف	رَضِيَ	فعل است؛ بقیه واژه‌های ورزش (فوتبال)اند
۸) لَحم - ميزان - صوف - لَبَن	ميزان	بقیه فراورده‌های دامی‌اند
۹) طَيّار - خَبّاز - حَدّاد - كَذّاب	كَذّاب	بقیه اسم شغل‌اند
۱۰) شاة - بَقَر - ماعِز - زَلَم	زَلَم	بقیه دام‌اند

۱۳ صفحه ۲۴ پژوهش

أُكتُبْ خَمسَ عِباراتٍ بِالعَرَبيَّةِ حَولَ آدابِ الكَلامِ.

پاسخ نمونه (عبارت‌های ۳ تا ۷)

1. الصَّمتُ حِكمةٌ و قَليلٌ فاعِلُهُ. (سکوت حکمت است و کم‌اند انجام‌دهندگانش.)
2. لِسانُكَ حِصانُكَ، إن صُنتَهُ صانَكَ. (زبانت اسب توست؛ اگر آن را نگه داری، تو را نگه می‌دارد.)
3. اللِّسانُ سَبُعٌ، إن خُلِّيَ عَنهُ عَقَرَ. (زبان درنده‌ای است که اگر رها شود، می‌گزد.)
4. لا خَيرَ في كَلامٍ بِلا فائِدةٍ. (در سخن بی‌فایده خیری نیست.)
5. رُبَّ كَلِمةٍ قالَت لِصاحِبِها: دَعني. (چه بسا سخنی که به گوینده‌اش گوید: رهایم کن.)

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.
irantooshe.ir

گام به گام عربی ۳ دوازدهم - درس سوم

عَجائِبُ المَخلوقاتِ

فهرست

۱۴ صفحه ۲۸ · فعالیت — أجب عن الأسئلة حسب النص ۱۶

۱۵ صفحه ۳۱ · اختبر نفسك — اختبر نفسك (۱): ترجمه، اسم مکان و اسم تفضیل ۱۶

۱۶ صفحه ۳۱ · اختبر نفسك — اختبر نفسك (۲): اسم المكان ۱۶

۱۷ صفحه ۳۲ · تمرین — التمرين الأول: ترجمه و تعیین مطلوب (۱ تا ۳) ۱۷

۱۸ صفحه ۳۳ · تمرین — التمرين الأول: ترجمه و تعیین مطلوب (۴ و ۵) ۱۷

۱۹ صفحه ۳۴ · تمرین — التمرين الثاني: بیت فارسی هم‌معنا با حدیث ۱۸

۲۰ صفحه ۳۵ · پژوهش — البحث العلمي: آیات و احادیث درباره‌ی خلق خدا ۱۸

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۱۴ صفحه ۲۸ فعالیت

أَجِبْ عَنِ الأَسئِلَةِ التّالِيَةِ حَسَبَ نَصِّ الدَّرسِ.

1. بِمَ يَقفِزُ السِّنجابُ الطّائِرُ مِن شَجَرةٍ إلى شَجَرةٍ أُخرى؟ ← بِغِشاءٍ كَالمِظَلَّةِ يَفتَحُهُ حينَ يَقفِزُ.
2. كَم مَرَّةً يَنقُرُ نَقّارُ الخَشَبِ جِذعَ الشَّجَرةِ في الثّانيةِ؟ ← عَشرَ مَرّاتٍ عَلَى الأَقَلِّ.
3. أينَ تَضَعُ حَيَّةُ الصَّحراءِ ذَنَبَها عِندَ شِدَّةِ الحَرارةِ؟ ← في الرَّملِ.
4. كَيفَ يَطيرُ السَّمَكُ الطّائِرُ فَوقَ سَطحِ الماءِ؟ ← يَقفِزُ بِحَرَكَةٍ مِن ذَنَبِهِ القَوِيِّ و يَطيرُ فَوقَ سَطحِ الماءِ لِلفِرارِ مِن عَدُوِّهِ خَمساً و أربَعينَ ثانيةً.
5. ما اسمُ الطّائِرِ الَّذي يَدخُلُ فَمَ التِّمساحِ؟ ← الزَّقزاقُ.
6. ما هُوَ أصغَرُ طائِرٍ في العالَمِ؟ ← الطّائِرُ الطَّنّانُ (طولُهُ خَمسةُ سَنتيمِتراتٍ).

۱۵ صفحه ۳۱ اختبر نفسك

اِختَبِرْ نَفْسَكَ (۱): تَرجِمِ الآيَةَ وَ العِبارَةَ، ثُمَّ عَيِّنِ اسمَ المَكانِ وَ اسمَ التَّفضيلِ.

1. ﴿... وَ جادِلْهُم بِالَّتي هِيَ أحسَنُ إنَّ رَبَّكَ هُوَ أعلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبيلِهِ ...﴾ ← «...و با آنان به روشی که نیکوتر است مجادله کن؛ همانا پروردگارت به کسی که از راهش گمراه شده داناتر است.» | اسم التفضيل: أحسَن، أعلَم — اسم المكان: ندارد.
2. كانَت مَكتَبةُ جُندي سابور في خوزستان أكبَرَ مَكتَبةٍ في العالَمِ القَديمِ. ← کتابخانه‌ی جندی‌شاپور در خوزستان، بزرگ‌ترین کتابخانه در جهان باستان بود. | اسم المكان: مَكتَبة — اسم التفضيل: أكبَر

۱۶ صفحه ۳۱ اختبر نفسك

اِختَبِرْ نَفْسَكَ (۲): عَيِّنِ اسمَ المَكانِ في كُلِّ مَجموعةٍ.

ردیف	اسم مکان
۱) مَطابِخ - مَطبوخ - طَبّاخ - طَبخ	مَطابِخ
۲) حاكِم - مَحكَمة - مَحكوم - مُحاكَمة	مَحكَمة
۳) جُلوس - مُجالَسة - مَجلِس - جَلسة	مَجلِس
٤) مَعبود - عابِد - عِبادة - مَعبَد	مَعبَد
٥) مُخرِج - إخراج - خُروج - مَخرَج	مَخرَج

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۱۷ صفحه ۳۲ تمرین

اَلتَّمرينُ الأَوَّلُ: تَرجِمِ العِباراتِ التّاليَةَ، ثُمَّ عَيِّنِ المَطلوبَ مِنكَ.

1. تَسقُطُ أسنانُ سَمَكِ القِرشِ دائِماً و تَنمو أسنانٌ جَديدةٌ مَكانَها. و في بَعضِ أنواعِهِ تَنمو آلافُ الأسنانِ في سَنَةٍ واحِدةٍ. ← دندان‌های ماهی کوسه همیشه می‌افتد و دندان‌های تازه‌ای جای آن‌ها می‌روید؛ و در برخی انواع آن، هزاران دندان در یک سال می‌روید. | مفرد «أسنان»: سِنّ — مفرد «آلاف»: أَلف — مترادف «سَنة»: عام
2. الحوتُ الأزرَقُ أكبَرُ الكائناتِ الحَيَّةِ في العالَمِ. يَبلُغُ طولُهُ ثَلاثينَ مِتراً و وَزنُهُ مِئَةً و سَبعينَ طُنّاً تَقريباً. ← نهنگ آبی بزرگ‌ترین موجودات زنده‌ی جهان است. طولش به سی متر و وزنش تقریباً به صد و هفتاد تن می‌رسد. | اسم تفضیل: أكبَر — اسم مفرد مؤنث: مِئة — فعل مضارع: يَبلُغُ
3. التِّمساحُ لا يَبكي عِندَ أكلِ فَريسَتِهِ، بَل عِندَما يَأكُلُ فَريسةً أكبَرَ مِن فَمِهِ، تُفرِزُ عُيونُهُ سائِلاً كَأَنَّهُ دُموعٌ. ← تمساح هنگام خوردن شکارش گریه نمی‌کند، بلکه وقتی شکاری بزرگ‌تر از دهانش می‌خورد، چشمانش مایعی ترشح می‌کند که گویی اشک است. | مترادف «أكل»: تَناوُل — اسم جمع مکسّر: عُيون — مفرد «دُموع»: دَمع

۱۸ صفحه ۳۳ تمرین

اَلتَّمرينُ الأَوَّلُ (ادامه): تَرجِمِ العِباراتِ التّاليَةَ، ثُمَّ عَيِّنِ المَطلوبَ مِنكَ.

1. لَهَجاتُ نَوعٍ واحِدٍ مِنَ الطُّيورِ تَختَلِفُ مِن مِنطَقةٍ إلى مِنطَقةٍ أُخرى. ← گویش‌های یک نوع پرنده از منطقه‌ای به منطقه‌ی دیگر متفاوت است. | جمع مکسّر: الطُّيور — جمع مؤنث سالم: لَهَجات — جمع «مِنطَقة»: مَناطِق
2. الخُفّاشُ هُوَ الحَيَوانُ اللَّبونُ الوَحيدُ الَّذي يَقدِرُ عَلَى الطَّيَرانِ. ← خفاش تنها جانور پستاندار است که توانایی پرواز دارد. | فعل مضارع: يَقدِرُ — جمع «حَيَوان»: حَيَوانات — ضمیر منفصل: هُوَ

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۱۹ صفحه ۳۴ تمرین

اَلتَّمرينُ الثّاني: عَيِّنِ البَيتَ الفارِسِيَّ الَّذي يَرتَبِطُ بِالحَديثِ في المَعنى.

حدیث	بیت مرتبط
۱) المُؤمِنُ، قَليلُ الكَلامِ كَثيرُ العَمَلِ.	الف) کم گوی و گزیده گوی چون دُر / تا ز اندک تو جهان شود پُر
۲) العالِمُ بِلا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلا ثَمَرٍ.	ب) علم کز اعمال نشانیش نیست / کالبدی دارد و جانیش نیست
۳) أمَرَني رَبّي بِمُداراةِ النّاسِ كَما أمَرَني بِأداءِ الفَرائِضِ.	ه) آسایش دو گیتی تفسیر این دو حرف است / با دوستان مروّت با دشمنان مدارا
٤) عَداوةُ العاقِلِ، خَيرٌ مِن صَداقةِ الجاهِلِ.	و) دشمن دانا که غم جان بود / بهتر از آن دوست که نادان بود
٥) الدَّهرُ يَومانِ؛ يَومٌ لَكَ وَ يَومٌ عَلَيكَ.	د) روزگارست آن که عزّت دهد که خوار دارد / چرخ بازیگر از این بازیچه‌ها بسیار دارد
٦) خَيرُ الأُمورِ، أوسَطُها.	ج) اندازه نگه دار که اندازه نکوست / هم لایق دشمن است و هم لایق دوست

۲۰ صفحه ۳۵ پژوهش

اِبحَثْ عَنْ خَمسِ آياتٍ وَ أَحاديثَ حَولَ خَلقِ اللهِ.

پاسخ نمونه

1. ﴿إِنَّ في خَلقِ السَّماواتِ وَ الأرضِ وَ اختِلافِ اللَّيلِ وَ النَّهارِ لَآياتٍ لِأُولِي الأَلبابِ﴾ (آل‌عمران ۱۹۰): همانا در آفرینش آسمان‌ها و زمین و آمد و شد شب و روز، نشانه‌هایی برای خردمندان است.
2. ﴿وَ في الأرضِ آياتٌ لِلمُوقِنينَ * وَ في أنفُسِكُم أَفَلا تُبصِرونَ﴾ (الذاریات ۲۰ و ۲۱): و در زمین برای باورمندان نشانه‌هایی است و در وجود خودتان؛ آیا نمی‌بینید؟
3. ﴿أَفَلا يَنظُرونَ إِلَى الإبِلِ كَيفَ خُلِقَت﴾ (الغاشیة ۱۷): آیا به شتر نمی‌نگرند که چگونه آفریده شده است؟
4. قالَ رسولُ اللهِ (ص): «تَفَكَّروا في كُلِّ شَيءٍ، وَ لا تَفَكَّروا في ذاتِ اللهِ»: در هر چیز بیندیشید و در ذات خدا نیندیشید (کنز العمال: ۵۷۰۴).
5. قالَ الإمامُ عَليٌّ (ع): «ما رَأَيتُ شَيئاً إلّا وَ رَأَيتُ اللهَ مَعَهُ»: هیچ چیزی را ندیدم جز آنکه خدا را با آن دیدم.

irantooshe.ir

گام به گام عربی ۳ دوازدهم - درس چهارم

تَأثيرُ اللُّغَةِ الفارِسِيَّةِ عَلَى اللُّغَةِ العَرَبِيَّةِ

فهرست

۲۱	صفحه ۴۰ · فعالیت — أجب عن الأسئلة مستعيناً بالنص	۲۰
۲۲	صفحه ۴۴ · اختبر نفسك — ترجمه‌ی آیات و احادیث و فعل‌های مضارع	۲۰
۲۳	صفحه ۴۵ · تمرین — التمرين الأول: صحيح و غلط	۲۱
۲۴	صفحه ۴۵ · تمرین — التمرين الثاني: عبارت فارسی مناسب	۲۱
۲۵	صفحه ۴۶ · تمرین — التمرين الثالث: مفرد و جمع	۲۲
۲۶	صفحه ۴۷ · پژوهش — البحث العلمي: بیست واژه‌ی معرّب فارسی	۲۳

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۲۱ صفحه ۴۰ فعالیت

أَجِبْ عَنِ الأَسئِلَةِ التّاليَةِ مُستَعيناً بِالنَّصِّ.

1. لِماذا ازدادَتِ المُفرَداتُ العَرَبيَّةُ في اللُّغةِ الفارِسيَّةِ بَعدَ ظُهورِ الإسلامِ؟ ← بِسَبَبِ العامِلِ الدّينيِّ.
2. مَن هُوَ مُؤَلِّفُ «مُعجَمِ المُعَرَّباتِ الفارِسيَّةِ في اللُّغةِ العَرَبيَّةِ»؟ ← الدُّكتور ألتونجي (محمد ألتونجي).
3. مَتى دَخَلَتِ المُفرَداتُ الفارِسيَّةُ في اللُّغةِ العَرَبيَّةِ؟ ← مُنذُ العَصرِ الجاهِليِّ بِسَبَبِ التِّجارةِ.
4. مَتى ازدادَ نُفوذُ اللُّغةِ الفارِسيَّةِ في اللُّغةِ العَرَبيَّةِ؟ ← في العَصرِ العَبّاسيِّ، حينَ شارَكَ الإيرانيّونَ في قِيامِ الدَّولةِ العَبّاسيَّةِ.
5. أ تُوجَدُ لُغةٌ بِدونِ كَلِماتٍ دَخيلةٍ في العالَمِ؟ ← لا، لا تُوجَدُ لُغةٌ بِدونِ كَلِماتٍ دَخيلةٍ.
6. ما هُوَ الأَصلُ الفارِسيُّ لِكَلِمةِ «فِردَوس»؟ ← «پَردیس».

۲۲ صفحه ۴۴ اختبر نفسك

اِخْتَبِرْ نَفْسَكَ: تَرجِمِ الآياتِ وَ الأَحاديثَ حَسَبَ قَواعِدِ الدَّرسِ، ثُمَّ عَيِّنِ الأَفعالَ المُضارِعَةَ.

1. ﴿قُل هُوَ اللّهُ أحَدٌ * اللّهُ الصَّمَدُ * لَم يَلِدْ وَ لَم يولَدْ * وَ لَم يَكُن لَهُ كُفُواً أحَدٌ﴾ ← بگو او خدای یکتاست. خدای بی‌نیاز است. نزاده و زاده نشده و هیچ‌کس همتای او نبوده است. | مضارع: يَلِدْ، يولَدْ، يَكُنْ
2. ﴿قالَتِ الأعرابُ آمَنّا قُل لَم تُؤمِنوا وَ لكِن قولوا أسلَمنا﴾ ← بادیه‌نشینان گفتند: ایمان آورده‌ایم؛ بگو: ایمان نیاورده‌اید، ولی بگویید: اسلام آورده‌ایم. | مضارع: تُؤمِنوا
3. ﴿أ وَ لَم يَعلَموا أنَّ اللّهَ يَبسُطُ الرِّزقَ لِمَن يَشاءُ...﴾ ← آیا ندانسته‌اند که خدا روزی را برای هر که بخواهد گسترده می‌کند؟ | مضارع: يَعلَموا، يَبسُطُ، يَشاءُ
4. لَن يَدخُلَ الجَنَّةَ أحَدٌ إلّا بِرَحمةِ اللّهِ. ← هیچ‌کس جز با رحمت خدا وارد بهشت نخواهد شد. | مضارع: يَدخُلَ
5. لَم يَبعَثِ اللّهُ تَعالى نَبِيّاً إلّا بِلُغةِ قَومِهِ. ← خدای متعال هیچ پیامبری را جز به زبان قومش برنینگیخت. | مضارع: يَبعَثِ
6. هَلَكَ امرُؤٌ لَم يَعرِفْ قَدرَهُ. ← کسی که ارزش (اندازه‌ی) خود را نشناخت، نابود شد. | مضارع: يَعرِفْ

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۲۳ صفحه ۴۵ تمرین

اَلتَّمرينُ الأَوَّلُ: عَيِّنِ الجُملةَ الصَّحيحةَ وَ غَيرَ الصَّحيحةِ حَسَبَ الحَقيقةِ.

الجمله	الجواب
۱) «المِسكُ» عِطرٌ يُتَّخَذُ مِن نَوعٍ مِنَ الغِزلانِ.	صحیح ✓
۲) «الشَّرشَفُ» قِطعةُ قُماشٍ تُوضَعُ عَلَى السَّريرِ.	صحیح ✓
۳) العَرَبُ يَنطِقونَ الكَلِماتِ الدَّخيلةَ طِبقَ أصلِها.	غلط ✗ (اصوات و وزن آن‌ها تغییر می‌کند)
٤) في اللُّغةِ العَرَبيَّةِ مِئاتُ الكَلِماتِ المُعَرَّبةِ ذاتُ الأُصولِ الفارِسيَّةِ.	صحیح ✓
٥) أَلَّفَ الدُّكتورُ ألتونجي مُعجَماً يَحتَوي كَلِماتٍ تُركيَّةً مُعَرَّبةً في العَرَبيَّةِ.	غلط ✗ (کلمات فارسی)

۲۴ صفحه ۴۵ تمرین

اَلتَّمرينُ الثّاني: عَيِّنِ العِبارَةَ الفارِسيَّةَ المُناسِبَةَ لِلعِبارةِ العَرَبيَّةِ.

عبارت عربی	عبارت فارسی
تَجري الرِّياحُ بِما لا تَشتَهي السُّفُنُ.	برد کشتی آنجا که خواهد خدای / وگر جامه بر تن درد ناخدای
البَعيدُ عَنِ العَينِ، بَعيدٌ عَنِ القَلبِ.	از دل برود هر آن که از دیده رود
أَكَلتُم تَمري وَ عَصَيتُم أمري.	نمک خورد و نمکدان شکست
خَيرُ الكَلامِ ما قَلَّ وَ دَلَّ.	کم گوی و گزیده گوی چون دُر
الصَّبرُ مِفتاحُ الفَرَجِ.	گر صبر کنی ز غوره حلوا سازی
الخَيرُ في ما وَقَعَ.	هر چه پیش آید خوش آید

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۲۵ صفحه ۴۶ تمرین

اَلتَّمرينُ الثّالِثُ: عَيِّنِ الصَّحيحَ في المُفرَدِ وَ الجَمعِ.

مفرد - جمع	پاسخ
۱) مَحصول - مَحاصيل	صحيح ✓
۲) فُستان - بَساتين	غلط ✗ (فَساتين؛ بساتين جمع بُستان)
۳) بِضاعة - بَضائِع	صحيح ✓
٤) أفضَل - فَضائِل	غلط ✗ (أفاضِل؛ فضائل جمع فَضيلة)
٥) ماشِيَة - مَواشي	صحيح ✓
٦) سَفينة - سُفُن	صحيح ✓
۷) مَكتَبة - كُتّاب	غلط ✗ (مَكتَبات؛ كُتّاب جمع كاتب)
۸) غَزال - غِزلان	صحيح ✓
۹) صانِع - صُنّاع	صحيح ✓
۱۰) نَفس - أنفُس	صحيح ✓
۱۱) مَدينة - مُدُن	صحيح ✓
۱۲) دَواء - أدوِيَة	صحيح ✓
۱۳) سِعر - أسعار	صحيح ✓
١٤) حَبّ - أحِبّاء	غلط ✗ (حُبوب؛ أحبّاء جمع حَبيب)
۱۵) عَبد - مَعابِد	غلط ✗ (عِباد/عَبيد؛ معابد جمع مَعبَد)
١٦) عَمَل - أعمال	صحيح ✓
۱۷) فُرصة - فُرَص	صحيح ✓
۱۸) جَمَل - جُمَل	غلط ✗ (جِمال؛ جُمَل جمع جُملة)
۱۹) لَحم - لُحوم	صحيح ✓
۲۰) ريح - رِياح	صحيح ✓
۲۱) تُهمة - تُهَم	صحيح ✓
۲۲) أَلف - آلاف	صحيح ✓

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۲۶ صفحه ۴۷ پژوهش

أُكتُبْ عِشرينَ كَلِمةً مُعَرَّبةً أصلُها فارِسيٌّ مِن أحَدِ هذِهِ الكُتُبِ.

پاسخ نمونه (از فهرست «للمطالعة» کتاب)

واژه‌ی معرّب	اصل فارسی	واژه‌ی معرّب	اصل فارسی
أُستاذ	اُستاد	بُستان	بوستان
بَهلَوان	پهلوان	بَنَفسَج	بَنَفشه
تَخت	تخت	جاموس	گاومیش
جَوْرَب	گورپا (گوراب)	جَوهَر	گوهر
خَندَق	کَندَک	دُستور	دستور
دیباج	دیبا	سِروال	شلوار
سِنجاب	سنجاب	شاهین	شاهین
فُستُق	پسته	فِلفِل	پِلپِل
فَیروز	پیروز	فیل	پیل
کافور	کاپور	لِجام	لگام

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.
irantooshe.ir